

Dosarul nr.2r-14/24
2-20077002-01-2r-04012024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Culinca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Sîrbu, V. Cotorobai)

D E C I Z I E

06 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Bogdanov Adelina,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA
„Termoelectrica” împotriva Adelinei Bogdanov, lui Bogdanov Vadim și Bogdanov
Alina cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 24 iunie 2020, SA „Termoelectrica”, în interesele APLP nr. 53/184 din mun.
Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva Adelinei Bogdanov, lui
Bogdanov Vadim și Bogdanov Alina cu privire la încasarea datoriei pentru
consumul energiei termice formată în perioada noiembrie 2013 - aprilie 2020 pentru
apartamentul 3A din str. L. Deleanu, 5/4G, mun. Chișinău în sumă de 37 842,57 lei
și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 135,27 de lei.

Prin hotărârea din 23 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a
admis integral cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica”, în
interesele APLP nr. 53/184 din mun. Chișinău și s-a încasat, în mod solidar, de la
Bogdanov Adelina, Bogdanov Vadim și Bogdanov Alina în beneficiul APLP nr.
53/184 din mun. Chișinău datoria pentru consumul energiei termice în mărime de
37 842,57 lei, iar în beneficiul SA „Termoelectrica” cheltuielile de judecată,
suportate la examinarea cauzei civile intentate la data de 24 iunie 2020 de SA
„Termoelectrica”, în interesele APLP nr. 53/184 din mun. Chișinău împotriva
Adelinei Bogdanov, lui Bogdanov Vadim și Bogdanov Alina cu privire la încasarea
datoriei pentru consumul energiei termice și compensarea cheltuielilor de judecată,
suma de 1 135,27 de lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei.

La 21 februarie 2023, Bogdanov Adelina, Bogdanov Vadim și Bogdanov Alina
au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 23 ianuarie 2023 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei
instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Bogdanov Adelina, Bogdanov Vadim și Bogdanov Alina împotriva hotărârii din 23 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a comunicat părții apelante despre necesitatea înlăturării neajunsurilor indicate în partea descriptivă, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării încheierii. S-a explicat părții apelante că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile indicate în prezenta încheiere, în interiorul termenului acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate, va fi restituită.

Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de Bogdanov Adelina, Bogdanov Vadim și Bogdanov Alina împotriva hotărârii din 23 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 20 noiembrie 2023, prin intermediul poștei (f.d.127, 129), Bogdanov Adelina a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că, soluția adoptată prin încheierea de restituire a cererii de apel nu coroborează cu cele stabilite de încheierea din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Or, instanța a stabilit că restituirea s-a produs din motivul neînlăturării în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Prin încheierea din 15 iunie 2023, însuși instanța de apel a stabilit în mod expres că termenul urmează să fie calculat din momentul comunicării actului judecătoresc. Așadar, în mod obiectiv din materialele cauzei rezultă că, încheierea din 15 iunie 2023 i-a fost adusă la cunoștință la 28 iulie 2023 și, în consecință, rezultă că, calculul termenului stabilit a început a curge de la 29 iulie 2023.

Recurenta a opinat că, instanța de apel în mod formal a examinat materialele cauzei și a omis faptul că a prezentat dovada achitării taxei de stat și cererea de apel motivată până la examinarea cauzei în fond. Or, instanța de apel, a atestat că nici până la data emiterii încheierii de restituire a cererii de apel, Bogdanov Adelina, nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în original, copia actului respectiv nefiind posibili de acceptat în calitate de înscris pertinent și admisibil.

În opinia recurente, în mod grav i-au fost încălcate drepturile de acces liber la justiție.

Recurenta a mai susținut că, instanța de apel a adoptat în mod prematur soluția de a restitui cererea de apel nemotivată, ignorând că, la caz nu a acordat posibilitatea de a depune dovada achitării taxei de stat, inclusiv în original un termen rezonabil pentru înlăturarea deficiențelor noi, eventual stabilite.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului la data de 04 ianuarie 2024 (f.d.131).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel în data de 14 septembrie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 20 noiembrie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea către recurent a copiei încheierii instanței de apel, prin scrisoarea datată cu 30 octombrie 2023 (f.d.122) și a fost recepționată la 06 noiembrie 2023, conform avizului de recepție (f.d.123). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 23 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către Bogdanov Adelina, depunând în acest sens cerere de apel la 21 februarie 2023 (f.d.88-89).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Bogdanov Adelina, Bogdanov Vadim și Bogdanov Alina împotriva hotărârii din 23 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a comunicat părții apelante despre necesitatea înlăturării neajunsurilor indicate în partea descriptivă a încheierii, fiind acordat un termen de 15 zile calendaristice din momentul comunicării încheierii. Neajunsurile ce urmau a fi înlăturate vizau indicarea în cererea de apel a motivelor de fapt și de drept care întemeiază apelul, referirea la probele invocate în susținerea apelului cu anexarea copiei pentru intimat, precum prezentarea dovezii de plată a taxei de stat aferente etapei judiciare derulate. La fel instanța de apel a constatat că cererea de apel este semnată doar de către apelanta Bogdanov Adelina, lipsind semnătura celorlalți apelanți (f.d.102-103).

În corespundere cu prevederile art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Copia încheierii instanței de apel din 15 iunie 2023 a fost expediată apelantei la data de 20 iulie 2023 (f.d.104), și a fost recepționată la 28 iulie 2023, conform avizului de recepție (f.d.105).

Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit apelul declarat împotriva hotărârii din 23 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.120-121-verso).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, din motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, recurenta, în esență, a insistat că, instanța de apel a adoptat în mod prematur soluția de a restitui cererea de apel nemotivată, ignorând că, la caz nu a acordat posibilitatea de a depune dovada achitării taxei de stat, inclusiv în original un termen rezonabil pentru înlăturarea deficiențelor noi, eventual stabilite.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție iterează că, în adresa apelantei a fost expediată la data de 20 iulie 2023 (f.d.104), copia încheierii instanței de apel din 15 iunie 2023 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, și a fost recepționată la 28 iulie 2023, conform avizului de recepție (f.d.105).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel și-a onorat obligația de comunicare a actelor judecătorești.

La fel, decad alegațiile recurente precum că, instanța de apel în mod formal a examinat materialele cauzei și a omis faptul că a prezentat dovada achitării taxei de stat și cererea de apel motivată până la examinarea cauzei în fond.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, circumstanțele conturate anterior, atestă că, apelanta/recurenta nu a înlăturat neajunsurile indicate de instanță în interiorul termenului acordat, deoarece cererea de apel întocmită potrivit exigențelor legale, a fost depusă după expirarea termenului acordat de instanța de apel, iar apelanta nu a solicitat prelungirea termenului de procedură pentru depunerea acesteia. Totodată, se atestă că apelanta/recurentă nici până la data emiterii încheierii din 14 septembrie 2023 de restituire a cererii de apel, nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în original, copia actului respectiv nefiind posibil de acceptat în calitate de înscris pertinent și admisibil.

În altă ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, deși, în recursul declarat de către recurentă, ultima invocă încălcarea dreptului de acces la instanță, făcând trimitere în acest sens și la jurisprudența

CtEDO, în speță, însă circumstanțele detaliate anterior atestă că, anume recurenta nu și-a valorificat drepturile procedurale.

CtEDO în jurisprudența sa ține cont de circumstanțele speței și de măsurile întreprinse în vederea onorării obligațiilor de părțile implicate în procedurile judiciare, nu doar de instanțele naționale.

Deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelanta depunând la data de 21 februarie 2023, cererea de apel inițială, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel în conformitate cu exigențele legii, precum și dovada de plată a taxei de stat în cuantumul și modul prevăzut de lege, în termenul acordat de instanță.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel întemeiat a constatat că, în termenul acordat de instanță, apelanta nu a lichidat neajunsurile admise la depunerea cererii de apel, în situația în care însuși recurenta indică data comunicării încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Art. 110 din Codul de procedură civilă prevede că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În virtutea art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel justificat a conchis că, partea apelantă a prezentat cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii cu omiterea termenului acordat de instanță.

În conformitate cu prevederile art.10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.

Argumentele părții recurente nu pot fi reținute în justificarea solicitării de casare a încheierii contestate, având în vedere neconformarea acesteia indicațiilor instanței de apel, în condițiile în care actul judecătoresc a fost comunicat părții

recurente, iar partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, conturat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul cadrului legal relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Bogdanov Adelina.

Se menține încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA “Termoelectrica” împotriva Adelinei Bogdanov, lui Bogdanov Vadim și Bogdanov Alina cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi